

Sesizarea nr.299s-501p/m
nr.346s-563p/m

R A P O R T

la acțiunile judecătorului Andrei Niculcea

mun.Chișinău

22 iulie 2021

Inspekția judiciară, organ specializat pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii
Inspectorul-judecător Victor Pruteanu

examinând sesizarea nr.299s-501p/m și nr.346s-563p/m

A C O N S T A T A T:

I.Subiectul sesizării, date preliminare.

La 23 aprilie 2020 Dumitru Alaiba, deputat în Parlamentul RM, cu referire la art.20 și 22 din Legea nr.39 din 07.04.1994 despre statutul deputatului în Parlament, s-a adresat CSM, iar la 26 aprilie 2021 Inspekția judiciară a înregistrat și a repartizat pentru verificare sesizarea nr.299s-501p/m.

În sesizare Dumitru Alaiba s-a referit la informațiile din investigația jurnalistică publicată la 22 aprilie 2021 de Rise Moldova în articolul "Judecătorul lui Șor", în care a fost vizat judecătorul Andrei Niculcea de la Judecătoria Chișinău sediul Buiucani, urmare a examinării cauzei penale de învnuire a lui Ilan Șor.

În conformitate cu **art.19 alin.(1) lit.d) și alin.(2)** din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, *sesizarea privind faptele care pot constitui abateri disciplinare comise de judecători poate fi înaintată de Inspekția judiciară prin autosesizare, privind faptele care le-au devenit cunoscute în exercitarea drepturilor sau atribuțiilor de funcție ce le dețin sau în baza informațiilor difuzate de mass-media.*

La 27 aprilie 2021 Inspekția judiciară s-a autosesizat privitor la acțiunile, faptele, informațiile difuzate de mass-media și care i-au devenit cunoscute în exercitarea atribuțiilor funcției, în care este vizat judecătorul Andrei Niculcea de la Judecătoria Chișinău sediul Buiucani. Autosesizarea a fost înregistrată cu nr.346s-563p/m și repartizată pentru verificare.

În autosesizare a fost invocată verificarea faptelor și acțiunilor judecătorului în aspectul existenței elementelor abaterii disciplinare prevăzute de art.4 alin.(1) lit.g), i), j), l), m¹), p) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Prin încheierea Inspekției judiciare din 24 mai 2021 au fost conexate pentru verificare într-o procedură sesizarea nr.299s-501p/m depusă de Dumitru Alaiba și autosesizarea Inspekției judiciare nr.346s-563p/m, privind tragerea la răspundere disciplinară a judecătorului Andrei Niculcea de la Judecătoria Chișinău sediul Buiucani pe art.4 alin.(1) lit.g), i), j), l), m¹), p) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Prin rezoluția din 26 mai 2021 a fost pornită procedura disciplinară și începută cercetarea disciplinară în privința judecătorului Andrei Niculcea de la Judecătoria Chișinău sediul Buiucani pe art.4 alin.(1) lit.g), i), j), l), m¹), p) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Conform art.26 alin.(1) și (2) al Legii cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, după finalizarea cercetării disciplinare, în cazul constatării existenței elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, inspectorul-judecător întocmește un raport, care împreună cu dosarul cauzei disciplinare se prezintă în termen de 3 zile colegiului disciplinar pentru examinare. În cazul în care nu se constată existența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, inspectorul-judecător întocmește o decizie motivată de respingere a sesizării, care poate fi contestată în modul stabilit la art.23 alin.(1¹). Raportul întocmit de inspectorul-judecător trebuie să conțină descrierea succintă a faptelor invocate de autorul sesizării, informația prezentată de judecătorul subiect al sesizării, descrierea faptelor constatate de inspectorul-judecător, a probelor prezentate de autorul sesizării și a probelor colectate în timpul verificării și cercetării disciplinare de către inspectorul-judecător, a faptelor imputate judecătorului și încadrarea juridică a acestora. Copia raportului se remite judecătorului.

II.Descrierea faptelor din sesizare și din publicarea în mass-media

În sesizare, cu referire la informația publicată în mass-media și care au devenit cunoscute în exercitarea atribuțiilor funcției, au fost indicate următoarele.

În dosarul intitulat „*Furtul Miliardului*” sunt expuse acțiuni de sustragere prin escrocherie și spălare de bani, care au condus la încetarea activității și lichidarea celor trei bănci în perioada 2012-2014, ”Banca de Economii”, ”Banca Socială” și ”Unibank”. Procurorii în acțiunile de anchetă operează și cu titlul „*Frauda bancară*”, au trimis în judecată peste 20 de dosare penale. Acuzații sunt învinuiți în mare parte de spălare de bani, escrocherie, trafic de influență și mită. Ilan Șor apare pe unul dintre aceste dosare. El este învinuit că la finele anului 2014 în calitate de șef al ”Băncii de Economii” ar fi obținut prin înșelăciune peste cinci miliarde de lei, iar ulterior i-a spălat prin firme off-shore.

Judecătorul Andrei Niculcea a examinat și pronunțat sentința în **cauza penală de învinuire a lui Ilan Șor**, în care:

- judecătorul a **recalificat acțiunile** de pe art.190 alin.(5) Cod Penal (cu sancțiunea de la 8 la 15 ani de închisoare), pe art.196 alin.(4) Cod Penal (cu sancțiunea maximă 3 ani de închisoare, creând condițiile să poată fi liberat de răspundere penală în baza Legii privind amnistia, cum au cerut avocații lui);

- judecătorul i-a aplicat prin sentință lui Ilan Șor 7 ani și 6 luni închisoare în penitenciar, dar **l-a eliberat imediat din arest** și i-a permis să părăsească sala de judecată, înlocuindu-i măsura preventivă din arest la domiciliu cu liberarea provizorie sub control judiciar până la devenirea sentinței definitive;

- **sentința motivată nu a fost publicată**, nici introdusă în sistemul informațional judiciar;

- procurorul și avocații au făcut apel, însă **circa 6 luni judecătorul a ținut dosarul** sub pretextul că materialele urmau traduse. Numai la începutul lui 2018 a expediat dosarul în instanța de apel;

- eliberat de sub arest **Ilan Șor în iunie 2019 a traversat ilegal frontiera de stat** într-o direcție necunoscută. În cadrul unui briefing de presă procurorul general a lăsat să se înțeleagă că Ilan Șor **s-ar ascunde pe teritoriul statului de origine Israel**;

- **judecătorul Andrei Niculcea a zburat cu un avion de cursă spre Tel-Aviv**: la 5 iulie 2019 pentru trei zile; la 23 august 2019 pentru cinci nopți; la 3 octombrie 2019 însoțit de concubina Svetlana Tumanova și doi copii, pentru 18 zile;

- din declarația de venit depusă de Andrei Niculcea în 2013 conducea prin mandat automobilul Toyota RAV 4 proprietate a Svetlanei Tumanova. **În declarația de avere și interese personale** pentru anul 2020, Andrei Niculcea **nu și-a declarat concubina Svetlana Tumanova, casa, firmele ei și nici**

un automobil. Pe site-uri de socializare în mai multe *fotografii postate de tatăl judecătorului*, la petrecerile de familie Andrei Niculcea stă alături de concubina Svetlana Tumanova;

- Andrei Niculcea a fost împuternicit în 2009 de mama Maria Niculcea, co-fondatorul SRL "Loris Prim", să-i administreze cota-parte de 50% și să încheie orice tranzacție din numele ei, iar doi ani mai târziu numele Svetlanei Tumanova apare în istoricul SRL "Loris Prim" cu cota deținută anterior de Maria Niculcea;

- tot Svetlana Tumanova la 29 martie 2018, trei luni după expedierea dosarului lui Ilan Șor spre examinare în apel, a lansat salonul de cosmetică "Diva Beauty" în incinta Aeroportului Internațional Chișinău administrat de SRL "Avia Invest" cu Ilan Șor președinte al Consiliului de Administrare;

- Svetlana Tumanova a zburat în Milano la 21 noiembrie 2019 și în Paris la 4 decembrie 2019, cu Nina Guranda, sora vitregă a lui Ilan Șor, care era strâns legată de companiile DFM și Dufremol controlate de Ilan Șor, din rețeaua de magazine duty-free și era prezentă la mai multe petreceri de familie organizate de Ilan Șor cu soția Sara Șor, interpreta de muzică „Jasmin”;

- la moment Andrei Niculcea și Svetlana Tumanova locuiesc în casa cu peste 170 m.p. într-un cartier de lux lângă Megapoliss Mall, cu două nivele, decorată în stil modern, în baza contractului de leasing și ipotecă în sumă de o jumătate de milion de euro, încheiat la sfârșitul anului 2018 cu Svetlana Tumanova;

- în ograda casei sunt două automobile, Mercedes alb condus de Svetlana Tumanova și altul condus de Andrei Niculcea model Mercedes-Benz GLE 300d 4Matic, negru, prețul de piață aproximativ 70 mii euro;

- la 21 aprilie 2021 în spatele Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, în discuție cu jurnaliștii Rise Moldova, Andrei Niculcea a comunicat că: *nu este judecător*; că zborurile spre Tel-Aviv au fost legate de sănătatea mamei, trebuia să facă o operație; că Svetlana Tumanova nu este concubina lui, dar au un copil comun și este mama copilului lui; că în casa din Stăuceni vine la copilul lui, dar locuiește în casa părinților din or. Durlești; că automobilul a fost procurat de tatăl lui, care a lucrat 20 ani în Italia și este proprietar, va declara automobilul în 2022; că l-a condamnat, dar nu l-a achitat pe Șor, iar condamnarea nu presupune obligatoriu reținerea din sală. La întrebarea privitor la recalificarea acțiunilor lui Ilan Șor și la publicarea sentinței motivate, judecătorul a răspuns că la moment sentința se află pe site;

- după interviul din 21 aprilie 2021, judecătorul Andrei Niculcea a făcut modificări în declarația de avere și interese personale pe anul 2020. A lăsat să se înțeleagă că de fapt locuiește cu părinții, a indicat o casă care lipsea în declarația anterioară.

Astfel, judecătorul ar fi primit prin mijlocitor, prin concubina lui și a companiilor controlate de Ilan Șor, bunuri, servicii, privilegii și avantaje ce nu i se cuvin.

Consideră că rezultă o bănuială rezonabilă a comiterii de judecătorul Andrei Niculcea abaterea disciplinară prevăzută de art.4 alin.(1) lit.g), i), j), l), m¹), p) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

III. Acțiunile întreprinse pentru verificarea sesizării

Conform art.23 alin.(1)-(3) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor:

(1) *Verificarea sesizării reprezintă etapa în cadrul căreia se stabilesc faptele imputate judecătorului și consecințele acestora, circumstanțele în care au fost comise, precum și orice alte date concludente din care să se poată stabili existența sau inexistența elementelor abaterii disciplinare.*

(1¹) *Dacă nu se întrunesc elementele constitutive ale abaterii disciplinare sau faptele invocate în sesizare nu se confirmă prin probele administrate în procesul verificării prealabile, inspectorul-judecător căruia i-a fost repartizată sesizarea, printr-o decizie motivată, respinge sesizarea ca fiind neîntemeiată.*

(1²) În cazul în care inspectorul-judecător constată existența elementelor constitutive ale abaterilor disciplinare, acesta dispune prin rezoluție pornirea procedurii disciplinare, începerea cercetării disciplinare.

(2) Inspectorul-judecător căruia i-a fost repartizată sesizarea este obligat: a) să întreprindă toate măsurile necesare pentru a verifica faptele invocate de autorul sesizării și a stabili existența sau inexistența elementelor faptei care poate constitui abatere disciplinară; d) să examineze admisibilitatea sesizării pentru pornirea procedurii disciplinare, cu încadrarea juridică a faptelor invocate în sesizare, în conformitate cu prevederile art.4 alin.(1); e) să transmită dosarul disciplinar colegiului disciplinar și să susțină raportul cu privire la rezultatele cercetării disciplinare.

(3) În procesul de verificare a sesizării, inspectorul-judecător este în drept: b) să solicite alte informații necesare de la președintele instanței și alți judecători de la instanța în care activează judecătorul vizat în sesizare, precum și de la alte autorități publice, persoane cu funcții de răspundere sau persoane private; d) să întreprindă alte măsuri pe care le consideră necesare pentru a demonstra existența sau inexistența elementelor abaterii disciplinare în faptele indicate în sesizare.

Inspekția judiciară prin intermediul poștei electronice a expediat judecătorului Andrei Niculcea pentru cunoștință și i-au fost înmânate copia sesizării și a autosesizării, copia publicării din mass-media, copia rezoluției din 26 mai 2021 de pornire procedura disciplinară și începută cercetarea disciplinară pe art.4 alin.(1) lit.g), i), j), l), m¹), p) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

IV. Opinia judecătorului sesizat

Conform art.25 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, judecătorul este în drept: a) să cunoască conținutul sesizării; b) să prezinte explicații scrise și orale; c) să prezinte probe care demonstrează sau infirmă anumite fapte invocate în sesizare sau relevante sesizării; d) să fie asistat de un avocat sau de un reprezentant al său.

Judecătorul sesizat Andrei Niculcea în opinia prezentată Inspekției judiciare a indicat că, a analizat complex sesizările și publicația pe portalul rise.md, în raport cu circumstanțele reale de fapt. Cele invocate nu cad sub incidența nici unei abateri disciplinare.

La 25 august 2016 prin PIGD i-a fost repartizată pentru examinare cauza penală de învinuire a lui Șor Ilan pe art.190 alin.(5) și 243 alin.(3) lit.b) Cod penal. La 21.06.2017 a fost pronunțat dispozitivul sentinței de condamnare a lui Șor Ilan, iar la 17 iulie 2017 sentința motivată a fost înmănată părților.

1. La aspectul permiterii lui Șor Ilan să părăsească sala de judecată, înlocuirea măsurii preventive „arestul la domiciliu” cu „liberarea provizorie sub control judiciar”, eliberarea imediat de sub strajă din sala de judecată, a indicat următoarele.

Potrivit art.467 alin.(1) CPP, hotărârea instanței de judecată într-o cauză penală devine executorie la data când a rămas definitivă. Prin urmare, a dispus punerea în executare a pedepsei stabilite din momentul rămânerii definitive a sentinței.

Conform art.395 alin.(1) pct.5) CPP, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie arătată dispoziția privitor la măsura preventivă ce se va aplica inculpatului până când sentința va deveni definitivă. A considerat necesar să aplice lui Șor Ilan măsura preventivă „liberarea provizorie sub control judiciar”, cu restricțiile și obligațiile prevăzute de art.191 alin.(3) CPP, până la devenirea definitivă a sentinței. În conținutul sentinței se regăsește motivarea amplă referitor la acest aspect și raționamentele care au determinat să dispună astfel.

În cauza penală de învinuire a lui Șor Ilan nu a fost primul și nici singurul caz în care a dispus ca punerea în executare a pedepsei sub formă de închisoare cu executare reală se va realiza din momentul rămânerii definitive a sentinței.

2. Privitor la recalificarea acțiunilor lui Șor Ilan de pe art.190 alin.(5) CP pe art.196 alin.(4) CP, a indicat următoarele.

Potrivit art.113 CP, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii

prevăzută de norma penală. Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de persoana care efectuează urmărirea penală și de judecător. Curtea Constituțională în: decizia nr.74 din 2 iulie 2020, pct.38; decizia nr.76 din 21 mai 2019, §18; decizia nr.63 din 11 iunie 2020 §28, a notat că, încadrarea juridică a faptei penale, identificarea normei aplicabile și stabilirea pedepsei țin de competența instanței de judecată care efectuează încadrarea juridică a faptei în funcție de circumstanțele concrete ale speței deduse judecării. Instanța de judecată nu este obligată să accepte încadrarea dată de procuror (DCC nr.40 din 8 mai 2018 §22).

În art.325 alin.(2) CPP, sunt stabilite reguli privind modificarea învinuirii în instanța de judecată și se admite, dacă prin aceasta nu se agravează situația inculpatului și nu se lezează dreptul lui la apărare.

Potrivit jurisprudenței CțEDO, se admite schimbarea în instanța de judecată încadrarea juridică a acuzației cu care a fost sesizată legal, dar aceasta trebuie să fie însoțită de garanții procedurale în favoarea inculpatului (*Adrian Constantin vs. România, 12 aprilie 2011, § 21*). Nu se admite reîncadrarea juridică dacă nu permite acuzatului să cunoască în detaliu acuzarea înaintată lui sau îl împiedică să-și pregătească apărarea în mod efectiv (*Le Pen vs. Franța (dec.), 10 mai 2001; (Veil v. Franța (dec.), 18 septembrie 2001, § 3; Ramos Ruiz v. Spania (dec.), 19 februarie 2002, § 3; Tashid v. Bulgaria (dec.), 13 octombrie 2005; Krastev v. Bulgaria (dec.), 22 mai 2006*).

Recalificarea acțiunilor lui Șor Ilan de pe art.190 alin.(5) CP pe art.196 alin.(4) CP a fost efectuată în baza intimei convingeri bazată pe rezultatul aprecierii probelor prezentate în ședința de judecată. Totodată, propria convingere nu constituie opinia subiectivă, dar rezultatul certitudinii formată în urma examinării tuturor probelor în ansamblu, inclusiv declarațiile martorilor și specialiștilor audiați în ședința de judecată sub toate aspectele, obiectiv și conform legii.

Relevante sunt pct.68 și 70 din Recomandarea CM/Rec(2010)12 a Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei din 17 noiembrie 2010, cu privire la judecători: independența, eficiența și responsabilitățile acestora, care stabilesc că nu poate fi antrenată răspunderea penală a unui judecător pentru modul de interpretare a legii, apreciere a faptelor sau evaluare a probelor, cu excepția cazurilor de rea-credință, precum și faptul că judecătorii nu trebuie să fie responsabili personal în cazul în care decizia lor este infirmată sau modificată într-o cale de atac.

Din hotărârea Curții Constituționale nr.12 din 28.03.2017 privind excepția de neconstituționalitate a art.307 CP (răspunderea penală a judecătorilor), se desprinde că simpla interpretare a legii, stabilirea faptelor sau aprecierea probelor de judecători pentru a soluționa cauzele, nu trebuie să genereze răspunderea civilă, penală sau disciplinară, chiar și în caz de neglijență ordinară. Judecătorii trebuie să aibă libertate neîngrădită pentru a soluționa cauzele imparțial, potrivit propriei convingeri și interpretării a faptelor, precum și în conformitate cu legea aplicabilă. Răspunderea civilă sau penală poate limita discreția unui judecător de a interpreta și de a aplica legea. Prin urmare, răspunderea judecătorilor nu trebuie să se extindă asupra interpretării legale pe care o adoptă în procesul de examinare judiciară. Doar erorile săvârșite intenționat, cu abuzul deliberat sau fără îndoială cu neglijență repetată sau gravă ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni, răspundere penală sau civilă.

Concluzia din standardele europene privind independența judecătorilor, e că procesul de judecare a cauzei nu este o activitate pur-mecanică. Aceste standarde cu privire la justiție, protejează dreptul și obligația fiecărui judecător, indiferent de nivelul ierarhiei instanței, de a-și exercita funcțiile de judecare a cauzelor liber de orice imixtiune externă sau internă. Aspectul de judecare a cauzei presupune că răspunderea individuală pentru exercitarea funcțiilor judiciare nu trebuie să depindă doar de soluția pronunțată pe această cauză în instanța superioară. Răspunderea trebuie legată mai cu seamă de respectarea de judecător a standardelor de conduită profesională, etică și respectarea procedurilor legale. Simplul fapt că o hotărâre judecătorească este anulată de instanța superioară nu înseamnă că judecătorul din instanța inferioară a încălcat standardele profesionale sau legea.

Faptul că în urma cercetării judecătorești a decis recalificarea acțiunilor lui Șor Ilan, nu generează abaterea disciplinară, cu atât mai că recalificarea a fost efectuată cu respectarea garanțiilor legale și în rezultatul aprecierii probelor prezentate în instanță.

3. Privitor la faptul că sentința motivată nu a fost publicată pe portalul instanțelor de

judecată, a explicat următoarele.

La 23 iunie 2017 a fost înregistrat și publicat dispozitivul sentinței în cauza penală Șor Ilan. La data respectivă modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul unic al instanțelor era expus Regulamentul aprobat prin hotărârea CSM nr.432/19 din 11 iunie 2016, în pct.17 fiind stabilit că, hotărârile judecătorești pronunțate în cauzele examinate în ședință închisă se plasează integral în FIGD, dar nu se publică pe portalul unic al distanțelor de judecată.

Atât norma legii, cât și hotărârea CSM, nu face referire la "dispozitiv" sau la "hotărârea motivată" și prin urmare, cu respectarea prevederilor existente la data pronunțării sentinței, a fost înregistrat și publicat dispozitivul sentinței în cauza penală Șor Ilan.

Consideră că în aceste circumstanțe, după examinarea cauzei penale privind-l pe Șor Ilan, a fost respectată procedura de publicare a hotărârii judecătorești.

Asupra acestor circumstanțe la 4 iunie 2020 a prezentat răspuns Judecătoriei Chișinău sediul Central la solicitarea Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești.

4. Referitor la ținerea dosarului circa 6 luni sub pretextul că sentința urma a fi tradusă, a specificat următoarele.

Au fost supuse verificării aceste circumstanțe la examinarea sesizării depusă la 7 februarie 2018 de Partidul Acțiune și Solidaritate ("PAS"), prin care și-a exprimat dezacordul cu acțiunile instanței că a tergiversat expedierea cauzei în instanța de apel sub pretextul traducerii sentinței în cauza Șor Ilan din 21 iunie 2017. Prin decizia Inspecției judiciare nr.118s-155p/m 16 februarie 2018 a fost respinsă sesizarea deoarece nu s-a constatat careva abateri disciplinare. Prin hotărârea Completului de Admisibilitate nr.2 al Colegiului disciplinar pe lângă CSM nr.189/6 din 18 mai 2018, s-a respins contestația depusă de "PAS" împotriva deciziei din 16 februarie 2018.

Inspecția judiciară a constatat că, la 21.07.2017 dosarul penal Șor Ilan a fost transmis cancelariei Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani prin registrul privind datele despre predarea dosarelor penale, contravenționale în cancelarie pentru anul 2017 a Judecătorului Niculcea Andrei, precum și fișa de evidență a dosarului. Tot la 21 iulie 2017 sentința motivată a fost transmisă spre traducere translatorului instanței, iar la 15 ianuarie 2018 sentința tradusă a fost transmisă cancelariei Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, circumstanțe care se atestă prin registrul de predare-primire a dosarelor către interpreți. Tot în aceeași zi a fost transmis dosarul la Curtea de Apel Chișinău.

Inculpatul Șor Ilan nu cunoaște limba de stat. Pe parcursul procesului de judecată a fost asigurat cu interpret conform art.16 alin.(2) CPP, Prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul procesului penal se efectuează conform Legii nr.133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal, alin.(4) din aceeași normă statuează că actele procedurale ale instanței de judecată se înmânează inculpatului în modul stabilit, traduse în limba maternă sau în limba pe care o cunoaște.

Prin urmare, întru respectarea dreptului lui Șor Ilan la interpret s-a transmis sentința translatorului instanței de judecată pentru traducere.

Alegațiile că era obligat la data pronunțării sentinței motivate să o înmâneze inculpatului și să expedieze dosarul la Curtea de Apel Chișinău, sunt contrare legii. Se confundă atribuțiile judecătorului cu atribuțiile secretariatului instanței de judecată.

Potrivit Instrucțiunii cu privire la activitatea de evidență și documentare procesuală în judecătoria și curțile de apel, aprobată prin hotărârea CSM nr.142/4 din 4 februarie 2014, responsabil de transmiterea dosarului în instanța ierarhică superioară este colaboratorul serviciului evidență și documentare procesuală a instanței de judecată.

Potrivit atribuțiilor funcționale, judecătorul nu este responsabil de traducerea actelor pronunțate. Potrivit fișei postului translatorului, sarcinile de bază ale acestuia, reprezintă asigurarea traducerii complete și exacte a hotărârilor judecătorești.

La momentul transmiterii dosarului spre traducere, în Judecătoria Chișinău sediul Buiucani activau 29 judecători, iar în funcția de translator era angajată o singură persoană, care pe parcursul activității de muncă, pe lângă faptul că asigura traducerea completă a hotărârilor pronunțate de judecători în cazul în care unul din participanți nu cunoaște limba de stat, mai și participa în ședințele de judecată și efectua traducerea declarațiilor participanților la proces.

Drept consecință, expedierea dosarului la 15.01.2018 către Curtea de Apel Chișinău, nu-i poate fi imputată. A asigurat pronunțarea și transmiterea la timp a dosarului în cancelaria instanței, iar

expedierea tardivă a dosarului în instanța ierarhic superioară s-a datorat unor situații obiective, existența unui singur translator în acea perioadă în instanța de judecată, numărul de 57 acte judecătorești care urmau a fi aduse de translator, numărului de ședințe la care participa translatorul pe parcursul zilei, complexității sentinței pronunțate pe 104 file în privința lui Șor Ilan.

Dat fiind că prin decizia Inspecției judiciare au fost constatate circumstanțele și s-a respins sesizarea din lipsa abaterii disciplinare la transmiterea dosarului în cancelarie și asigurarea traducerii sentinței, nu se permite declanșarea unei noi proceduri disciplinare cu același obiect.

5. Aspecte a depunerii declarațiilor de avere și interese personale.

După publicarea articolului pe portalul rise.md la 22 aprilie 2021, în temeiul art.28 alin.(2) Legea nr.132 din 17.06.2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a solicitat să efectueze din oficiu controlul declarațiilor de avere și interese personale depuse. ANI a confirmat recepționarea solicitării. O copie a solicitării respective a expediat și Consiliului Superior al Magistraturii.

Din informațiile publice răspândite în mijloacele de informare cunoaște că, deputatul Dumitru Alaiba a depus o sesizare și la Procuratura Generală, iar Procuratura Anticorupție i-a solicitat deja să prezinte explicații asupra celor menționate.

6. Privitor la zborurile efectuate la Tel Aviv, a afirmat că au avut loc în afara orelor de muncă, în legătură cu starea de sănătate a mamei lui.

7. Cu referire la relațiile cu Svetlana Tumanova a explicat următoarele.

În 2011 a divorțat. A avut relații, inclusiv cu Tumanova Svetlana, urmare a căror s-a născut fiul Niculcea Artemii, pe care **i-a menționat în declarațiile de avere și interese personale depuse.**

După nașterea copilului nu a fost continuată relația cu Tumanova Svetlana. La moment comunică exclusiv în interesele copilului comun, pentru creșterea și educarea normală a lui. **Privitor la viața personală și relațiile de afaceri ale Svetlanei Tumanova nu este la curent.**

Legea privind declararea averii și a intereselor personale nr.133 din 17.06.2016, prin care subiecții declarării averii și intereselor personale au fost obligați să declare bunurile și veniturile concubinei, a intrat în vigoare la 01.08.2016. După această dată nu s-a aflat într-o relație cu o persoană care să cadă sub incidența noțiunii de concubină, prevăzută în art.2 al Legii, încât să fie obligat să indice în declarația de avere și interese personale și bunurile, veniturile acesteia.

Or, prin concubină se înțelege partenera cu care a conviețuit, a deținut, a folosit sau a dispus în comun de unul sau mai multe bunuri în anul fiscal precedent cel puțin 183 zile, fără încheierea căsătoriei.

8. Referitor la faptele de corupție invocate, a declarat că în exercitarea funcției de judecător nu a pretins, acceptat, primit sau extorcat de la nici o persoană, personal sau prin mijlocitor, bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru el sau pentru o altă persoană și nici nu a acceptat oferta ori promisiunea acestora pentru a îndeplini sau nu, ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției de judecător sau contrar acesteia. Cu atât mai mult, aceste acțiuni nu au fost realizate în legătură cu examinarea cauzei penale privindu-l Șor Ilan.

Consideră că în acțiunile lui lipsesc semnele unei abateri disciplinare și pledează pentru respingerea sesizării.

V. Constatările și aprecierile inspectorului-judecător

Potrivit art.3 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, *judecătorii răspund disciplinar pentru comiterea abaterilor disciplinare, în cazurile în care fapta constituie o abatere disciplinară în conformitate cu art.4.*

Conform art.20 alin.(2) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, *se consideră vădit neîntemeiată sesizarea în care sunt invocate fapte, căreia i-a expirat termenul de prescripție prevăzut la art.5 sau care este declarată repetat, fără a aduce noi probe.*

În conformitate cu art.5 alin.(1) și (2) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, *judecătorul poate fi tras la răspundere disciplinară în termen de 2 ani de la data comiterii abaterii disciplinare. Prin derogare de la prevederile alin.(1), în cazul în*

care dintr-o hotărâre irevocabilă a unei instanțe judecătorești naționale sau internaționale rezultă comiterea de către judecător a unei abateri disciplinare, judecătorul poate fi tras la răspundere disciplinară în termen de 1 an de la data devenirii irevocabile a hotărârii instanței naționale sau internaționale, dar nu mai târziu de 5 ani de la data comiterii abaterii.

Prin rezoluția din 26 mai 2021 a fost pornită procedura disciplinară și începută cercetarea disciplinară în privința judecătorului Andrei Niculcea de la Judecătoria Chișinău sediul Buiucani pe art.4 alin.(1) lit.g), i), j), l), m¹), p) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, conform căror, constituie abatere disciplinară:

g) încălcarea, din motive imputabile judecătorului, a termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, inclusiv a termenelor de redactare a hotărârilor judecătorești și de transmitere a copiilor acestora participanților la proces, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile participanților la proces sau ale altor persoane;

i) încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de desfășurare a justiției;

j) neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare a unei obligații de serviciu, fără o justificare rezonabilă, dacă aceasta a afectat în mod direct drepturile participanților la proces sau ale altor persoane;

l) încălcarea prevederilor referitoare la incompatibilitățile, interdicțiile și restricțiile de serviciu care îi privesc pe judecători;

m¹) nerespectarea prevederilor art.7 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale;

p) alte fapte care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției în așa măsură încât se afectează încrederea în justiție, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora, care, după gravitatea lor, nu pot fi calificate doar ca încălcări ale Codului de etică și conduită profesională a judecătorilor.

Urmare a cercetării disciplinare s-a constatat următoarele.

Conform art.16 alin.(1) și 16¹ alin. (1) lit. g), h), i) din Legea privind organizarea judecătorească, *instanțele judecătorești sunt conduse de câte un președinte. Președintele instanței judecătorești: g) decide asupra necesității de a examina colegial unele cauze privind anumite materii sau categorii de persoane; h) constituie completele de judecată și decide asupra schimbării membrilor acestora, în condițiile art.6¹ alin.(1¹); i) verifică procesul de repartizare aleatorie a dosarelor parvenite în instanță spre examinare.*

În conformitate cu art.6¹ alin.(1) din Legea privind organizarea judecătorească, art.344 alin.(1) CPP, pct.1-3, 5, 7 lit.a)-d), 8, 11, 14 din Regulamentul privind **modul de distribuire aleatorie a dosarelor** pentru examinare în instanțele judecătorești (aprobat prin hotărârea CSM nr.110/5 din 5 februarie 2013, cu modificările până la 21.06.2016), în instanțele judecătorești dosarele sunt distribuite pentru examinare potrivit principiului aleatoriu, care asigură transparența, obiectivitatea și imparțialitatea acestui proces, prin intermediul PIGD. Se interzice implicarea, inclusiv a președintelui instanței, în procesul de înregistrare și distribuție aleatorie a dosarelor. **Dosarele se repartizează aleatoriu o singură dată. În cazurile în care apar incidente procedurale (recuzarea sau abținerea judecătorului, imposibilitatea judecătorului de a examina, alte cazuri justificate), se aplică regulile stabilite de redistribuire aleatorie a dosarului altui judecător sau complet.**

Pentru cauzele penale deosebit de complicate, precum și cele care prezintă o mare importanță socială, președintele instanței în temeiul art.30 alin.(4) CPP, poate dispune prin încheiere motivată examinarea cauzei în complet din 3 judecători, format la începutul anului, din care în mod obligatoriu face parte judecătorul căruia îi revine cauza respectivă.

La 24 august 2016 ora 15:51 Judecătoria Buiucani mun.Chișinău a înregistrat dosarul penal de învinuire a lui Ilan Șor pe art.190 alin.(5) Cod penal (escrocherie, dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este

determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile) și art.243 alin.(3) lit.b) Cod penal (spălarea banilor în proporții deosebit de mari).

Conform fișei privind modul de repartizare prin PIGD, la 24 august 2016 ora 15:51 dosarul a fost repartizat judecătorului **Ghenadie Plămădeală**. Dar s-a menționat că a fost admisă abținerea judecătorului și dosarul a fost supus repartizării repetate în felul următor:

la 25.08.2016 ora 16:11 a fost repartizat judecătorului **Ciprian Valah**, dar în temeiul "dispoziției nr.12 din 30.03.2015" a fost repartizat repetat;

la 25.08.2016 ora 16:12 a fost repartizat judecătorului **Dorin Dolgieru**, dar în temeiul "dispoziției nr.12 din 30.03.2016" a fost repartizat repetat;

la 25.08.2016 ora 16:13 a fost repartizat judecătorului **Alexandru Negru**, dar în temeiul "dispoziției nr.12 din 30.03.2015 și nr.19 din 30.10.2015" a fost repartizat repetat;

la 25.08.2016 ora 16:37 a fost repartizat judecătorului **Liuba Pruteanu**, dar în temeiul "dispoziției nr.12 din 30.03.2015 și nr.19 din 30.10.2015" a fost repartizat repetat;

la 25.08.2016 ora 16:37 a fost repartizat judecătorului **Violeta Chisilița**, dar în temeiul "dispoziției nr.12 din 30.03.2015 și nr.19 din 30.10.2015" a fost repartizat repetat;

la 25.08.2016 ora 16:37 a fost repartizat judecătorului **Vasilisa Muntean**, dar în temeiul "dispoziției nr.12 din 30.03.2015 și nr.19 din 30.10.2015" a fost repartizat repetat;

la 25.08.2016 ora 16:37 a fost repartizat judecătorului Andrei Niculcea.

Astfel, judecătorului Andrei Niculcea la 25 august 2016 i-a fost repartizat pentru examinare dosarul penal de învinuire a lui Șor Ilan.

Prin interpelarea Inspecției judiciare nr.ieșire 414 din 4 iunie 2021, s-a solicitat Curții de Apel Cahul, pe rolul căreia este dosarul, informația și actele din dosar privitor la repartizarea inițială și repetată a dosarului la 8 judecători. Prin răspunsul nr.1914 din 7 iunie 2021 Inspecția judiciară a fost informată că dosarul a fost expediat la 30 aprilie 2021 Curții Supreme de Justiție și în lipsa lui nu pot fi expediate actele solicitate.

Inspeția judiciară la acest compartiment de *repartizare repetată* prin PIGD a dosarului la 25 august 2016, a remarcat că *se referă la acțiuni la care a expirat termenul de prescripție prevăzut de art.5 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.*

În PIGD nu au fost plasate de Judecătoria Buiucani mun.Chișinău, nu au fost publicate și nu se conțin informații privitor la: *examinarea dosarului în primă instanță, la acțiunile procedurale ale participanților la proces și ale instanței de fond, la actele judecătorești adoptate în cauză de Judecătoria Buiucani, inclusiv în aspectul întrunirii condițiilor legale pentru judecarea cauzei în ședință închisă*, fapt menționat în dispozitivul sentinței publicate.

Prin sentința din 21 iunie 2017 pronunțată în cauză (dosarul în primă instanță a fost examinat în un termen mai mic de 10 luni), **Șor Ilan a fost recunoscut vinovat pe art.196 alin.(4) Cod Penal** (cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari prin înșelăciune sau abuz de încredere, *dacă fapta nu constituie o însușire*) și art.243 alin.(3) lit.b) din Codul penal. A fost

aplicată pedeapsa: *pe art.196 alin.(4) CP*, închisoare 3 ani; *pe art.243 alin.(3) lit.b) CP*, închisoare 6 ani, conform art.84 alin.(1) CP, pedeapsă definitivă închisoare 7 ani și 6 luni în penitenciar de tip semiînchis. A fost pusă în executare pedeapsa din momentul rămânerii definitive a sentinței.

A fost înlocuită măsura preventivă „arestarea la domiciliu” aplicată lui Șor Ilan, cu **”liberarea provizorie sub control judiciar”**, până la devenirea sentinței definitive. A fost eliberat Șor Ilan imediat de sub strajă din sala de judecată, cu condiția că nu este arestat legal în alte cauze penale. Au fost stabilite lui Șor Ilan restricții și obligațiuni:

- 1) să nu părăsească teritoriul RM, decât în condițiile stabilite de instanță;
- 2) să comunice instanței orice schimbare de domiciliu;
- 3) să se prezinte la instanța de judecată ori de câte ori va fi citat;
- 4) să nu săvârșească acțiuni de natură să împiedice aflarea adevărului în cauza penală.

Controlul executării sentinței în această latură a fost pusă în sarcina CNA.

A fost admisă în principiu acțiunea civilă înaintată de BC „Banca de Economii” SA, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța în ordinea procedurii civile.

La 28 iulie 2017 procurorul în Procuratura Anticorupție și partea vătămată SA „Banca de Economii” în proces de lichidare, iar la 31 iulie 2017 avocații Iulian Balan și Denis Ulanov în interesele lui Șor Ilan, au depus apel împotriva sentinței Judecătoriei Buiucani mun.Chișinău din 21 iunie 2017.

La 15.01.2018 dosarul a fost expediat în instanța de apel.

La moment cauza se examinează în ordine de apel la Curtea de Apel Cahul.

La specificările din sesizare că judecătorul:

- a recalificat acțiunile lui Șor Ilan de pe art.190 alin.(5) Cod Penal-escrocherie în proporții deosebit de mari, pe art.196 alin.(4) Cod Penal-cauzarea de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere în proporții deosebit de mari;

- a aplicat lui Ilan Șor 7 ani și 6 luni închisoare în penitenciar, dar l-a eliberat imediat din arest și i-a permis să părăsească sala de judecată, i-a înlocuit măsura preventivă din arest la domiciliu cu liberarea provizorie sub control judiciar până la devenirea sentinței definitive,

Inspekția judiciară menționează că este competentă să se expună instanța judecătorească ierarhic superioară în ordinea procedurii de atac în aspectul legalității și temeiniciei sentinței în această latură.

Totodată, dacă din hotărâre irevocabilă a instanței judecătorești va rezulta în cauză indicii calificativi a abaterii disciplinare comisă de judecător, Inspekția judiciară poate să se expună în acest aspect, ținând cont de reglementările legale.

În cadrul cercetării disciplinare s-a constatat că dispozitivul sentinței în cauză a fost emis la 21 iunie 2017. Sentința integrală (motivată) a fost întocmită și înmănată participanților la proces la 17 iulie 2017. La 28 iulie 2017 procurorul și partea vătămată SA „Banca de Economii”, iar la 31 iulie 2017 avocații lui Șor Ilan, au depus apel împotriva sentinței.

La 21 iulie 2017 dosarul a fost transmis prin registru cancelariei Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani.

Tot la 21 iulie 2017 sentința motivată a fost transmisă translatorului instanței pentru traducere, cu motivarea că *inculpatul Șor Ilan nu cunoaște limba de stat*.

La 15 ianuarie 2018 sentința tradusă a fost transmisă în cancelaria instanței și dosarul a fost expediat în instanța de apel.

La aspectul *expedierii dosarul penal în instanța de apel numai la 15 ianuarie 2018* după traducerea sentinței deoarece inculpatul *Șor Ilan nu cunoaște limba de stat* și era necesară respectarea drepturilor lui procedurale, Inspekția judiciară remarcă faptul că **în sentință la compartimentul "datele de anchetă" ale inculpatului a fost scris că Șor Ilan "posedă limba de stat"**. Este evident că Șor Ilan posedă limba de stat, inclusiv și în virtutea funcției deținută, care potrivit legii în vigoare nu putea fi deținută de o persoană care nu posedă limba de stat.

Inculpatului Șor Ilan, ca și celorlalți participanți la proces, **a fost înmănată copia sentinței integrale la 17 iulie 2017**, iar dosarul a fost transmis în cancelaria instanței la 21 iulie 2017 cu sentința motivată.

Nu constituie atribuție a judecătorului și respectiv nu este responsabil, de expedierea dosarului în instanța ierarhic superioară pentru examinare. Sunt aspecte funcționale ale angajatului serviciului evidență și documentare procesuală al instanței de judecată, expedierea dosarului în adresa instanței ierarhic superioară.

De asemenea judecătorul nu este responsabil nici de traducerea actelor judecătorești de dispoziție pronunțate în cauză și nu-i pot fi imputate lui ca abatere disciplinară acțiunile de traduce a sentinței și de expediere a dosarului în instanța de judecată ierarhic superioară pentru examinarea cauzei.

Astfel spus, *nu este imputabilă judecătorului expedierea de sediul Buiucani numai la 15.01.2018 Curții de Apel Chișinău dosarul* menționat, sentința în care a fost pronunțată la 21 iunie 2017, sentința motivată înmănată participanților la proces la 17 iulie 2017 și dosarul transmis în cancelaria instanței la 21 iulie 2017.

Acțiunile menționate sub invocata responsabilitate a judecătorului, sunt prescrise prin art. 5 alin.(1) din legea citată privind răspunderea disciplinară a judecătorilor.

Prin decizia Inspekției judiciare nr.118s-155p/m din 16 februarie 2018, a fost respinsă ca vădit neîntemeiată sesizarea, obiectul cărei ca și în prezenta sesizare de asemenea a constituit acțiunile de neexpediere dorarul penal în perioada 7 august 2017 - 12 ianuarie 2018 în instanța de apel. Astfel, sesizarea în această parte este declarată repetat, fără a aduce noi probe.

Cu referire la publicarea sentinței, în cadrul cercetării disciplinare Inspekția judiciară a constatat următoarele.

Publicarea hotărârilor judecătorești are ca scop accesul liber al cetățenilor la informație cu privire la înfăptuirea justiției, asigurarea transparenței activității instanțelor de judecată și se efectuează în conformitate cu legislația Republicii Moldova, inclusiv Legea privind organizarea judecătorească, Legea privind accesul la informație, Legea privind protecția datelor cu caracter personal, Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești.

În conformitate cu art.10 alin.(4) și (5) din Legea privind organizarea

judecătorească, hotărârile judecătorești, ale curților de apel și ale Curții Supreme de Justiție se publică pe pagina web din internet. Modul de publicare a hotărârilor judecătorești este stabilit prin Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești, aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii.

Prin pct.10 în coroborare cu pct.17 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul unic al instanțelor judecătorești (aprobat prin hotărârea CSM nr.432/19 din 21.06.2016, în vigoare de la 29 iulie 2016, abrogat de la 24 noiembrie 2017), *toate hotărârile judecătorești sunt plasate pe portalul unic al instanțelor de judecată, cu excepțiile hotărârilor judecătorești pronunțate în cauzele examinate în ședințe închise, care se plasează **integral** în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor (în continuare PIGD), dar nu se publică pe portalul unic al instanțelor de judecată.*

Conform pct.14-16 același regulament, *responsabil pentru publicarea hotărârilor judecătorești este asistentul judiciar, care are calitatea de registrator de sistem. Asistentul judiciar este obligat:* • să plaseze în PIGD hotărârea judecătorească și să o salveze cu statut final; • la necesitate, să depersonalizeze hotărârea judecătorească; • să asigure publicarea hotărârii judecătorești prin intermediul PIGD. Hotărârile judecătorești sunt transferate pe PUIJ în regim real din PIGD.

Conform pct.22 același regulament, *pentru nerespectarea prevederilor prezentului Regulament persoanele responsabile poartă răspundere disciplinară conform prevederilor legislației în vigoare.*

Reieșind din informația plasată de Judecătoria Chișinău sediul Buiucani în (PIGD) - registrul electronic care cuprinde toate informațiile documentate automatizat cu privire la dosare, materiale și alte acte procesuale parvenite spre examinare în instanțele de judecată, înregistrate și administrate prin sistemul informațional PIGD, precum și pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată (PNIJ) - portalul unic al instanțelor de judecată, complex tehnic de program ce include tehnologia de integrare și oferire a informației obținute din diverse surse externe, inclusiv care asigură publicarea hotărârilor și încheierilor judecătorești, **în dosarul penal nr.1-439/2017 de învinuire a lui Șor Ilan:**

- la 23 iunie **a fost publicat dispozitivul sentinței** din 21 iunie 2017 în PIGD și pe PNIJ;

- **nu a fost publicată sentința motivată (integrală)** întocmită la 17 iulie 2017 nici în PIGD (era obligatorie publicarea în PIGD), nici pe PNIJ (hotărârile pronunțate în ședințe închise nu se publică pe PNIJ);

- **a fost ANONIMIZAT dispozitivul sentinței** publicat, inclusiv "Numele", "Prenumele" participanților la proces;

- la introducerea în PIGD **dispozitivul sentinței**, la compartimentul "TIP" a fost selectat tipul "EXPLICATIVĂ".

Situația descrisă, referitor la nepublicarea de sediul Buiucani în PIGD a sentinței, a cererilor, agenda ședințelor de judecată, citații în instanță, procesele-verbale ale ședințelor de judecată, încheierile instanței de judecată și alte informații relevante cauzei, se menține până la momentul actual. Nu s-a respectat cerințele legale în acest aspect după întocmirea sentinței integrale și nici ulterior nu a fost interpelat dosarul și nu a fost înlăturată încălcarea.

Dar conform normei citate, nu judecătorul sesizat este responsabil pentru nepublicarea sentinței enunțate în forma și modalitatea prevăzută de lege și regulament. Responsabil pentru publicarea hotărârilor judecătorești este asistentul judiciar, el fiind registrator de sistem și obligat să plaseze și să publice în PIGD

hotărârea judecătorească, să depersonalizeze hotărârea judecătorească, să transfere hotărârea judecătorească din PIGD pe PNIJ și poarte răspundere disciplinară conform legislației în vigoare pentru neexecutarea acestei obligații.

Opinia judecătorului sesizat, că norma legii și regulamentul nu face referire la obligativitatea publicării "dispozitivul" sau "hotărârea motivată" și prin urmare cu respectarea prevederilor legale existente la data pronunțării sentinței a fost înregistrat și publicat dispozitivul, nu este întemeiată.

Tot la acest compartiment Inspekția judiciară relevă că, **la 13 februarie 2018 Curtea de Apel Cahul a plasat și a publicat în PIGD sentința integră pe 104 file a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani din 21 iunie 2017 de condamnare a lui Șor Ilan.**

Totodată, Inspekția judiciară conchide că acțiunile și manifestările judecătorului Andrei Niculcea, în cumulul lor, în coroborare și interconexiune, conțin elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzută de **art.4 alin.(1) lit.l) și p)** din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor:

încălcarea prevederile referitoare la incompatibilitățile, interdicțiile și restricțiile de serviciu care îi privesc pe judecători;

a admis manifestări și fapte în afara exercitării atribuțiilor de serviciu la judecarea cauzei penale de învinuire a lui Șor Ilan cu pronunțarea sentinței la 21 iunie 2017, care au adus atingere atât onoarei și probității lui pe plan profesional și moral, cât și prestigiului justiției, manifestări prin care a fost afectată încrederea publică în justiție atât în cauza penală menționată, cât și referitor la sistemul judiciar în ansamblu, care după gravitatea lor nu pot fi calificate doar ca încălcări ale Codului de etică și conduită profesională a judecătorilor.

Pentru expunerea asupra aprecierii existenței abaterii disciplinare indicate, Inspekția judiciară menționează următoarele fapte constatate în cadrul procedurii disciplinare.

Așa dar, Andrei Niculcea a fost numit în funcția de judecător la 15 iulie 2015. La 25 august 2016 ora 16:37, la un an de activitate în funcția de judecător, i-a fost repartizat dosarul penal de învinuire a lui Șor Ilan.

Dosarul numit "**Furtul Miliardului**", de învinuire a lui Șor Ilan, președintele Consiliului Băncii de Economii SA, în comiterea multor epizoade de escrocherie, precum și a multor epizoade de spălare de bani, ambele infracțiuni în proporții deosebit de mari de multe sute de milioane de dolari SUA, de euro și de lei MD, **evident că prezintă un grad deosebit de complicitate și este notat cu mare importanță socială, însă a fost examinat unipersonal, dar nu în complet din 3 judecători** conform art.30 alin.(4) CPP, *inclusiv datorită lipsei cererii corespunzătoare a judecătorului-raportor Andrei Niculcea.*

Dosarul numit de învinuire a lui Șor Ilan cu multe epizoade de escrocherie și multe epizoade de spălare de bani, în sume de sute de milioane de dolari SUA, euro, lei MD, **a fost examinat urgent, în 10 luni** de judecătorul Andrei Niculcea unipersonal. Comparativ, Curtea de Apel Cahul examinează această cauză în ordine de apel termen mai mare de trei ani.

Judecătorul prin sentință a recalificat acțiunile și **a aplicat lui Șor Ilan pedeapsa**

penală 7 ani și 6 luni închisoare în penitenciar de tip semiînchis, **dar** a înlocuit „arestarea la domiciliu” cu ”liberarea provizorie sub control judiciar” și l-a eliberat imediat de sub strajă din sala de judecată. Inspecția judiciară consideră că nu este suficientă verificarea acestei laturi numai în aspect de legalitate și temeinicie de instanța judecătorească competentă, dar și în coroborare cu circumstanțele, acțiunile, manifestările descrise și care s-au succed, în aspectul constituirii abateri disciplinară.

Eliberat de sub arest din sala de ședință prin sentința din 17 iunie 2017 prin care a fost condamnat la închisoare în penitenciar de tip semiînchis, fiind în procesul examinării cauzei în ordine de apel, **Ilan Șor în iunie 2019 ilegal** a traversat frontiera de stat, a plecat din Republica Moldova.

În briefing-ul de presă Procurorul General a lăsat să se înțeleagă că **Ilan Șor** se ascunde pe teritoriul statului său de origine, în Israel.

După plecarea în iunie 2019 a lui Șor Ilan din Republica Moldova în Izrael, tot în Israel, or. Tel-Aviv, a zburat cu avion de cursă și judecătorul Andrei Niculcea: la 5 iulie 2019 pentru trei zile, la 23 august 2019 pentru cinci nopți, la 3 octombrie 2019, în acest caz însoțit de Svetlana Tumanova și doi copii, pentru 18 zile.

A explicat judecătorul că plecarea lui în Israel a fost în afara orelor de muncă, în legătură cu starea de sănătate a mamei sale.

Alte date judecătorul nu a expus și nu a probat, inclusiv dacă a fost prima și singura călătorie în Israel sau dacă anterior ori ulterior s-a deplasat în Israel, dacă o oarecare din aceste trei călătorii menționate este sau nu legată tangențial de Șor Ilan și/sau dosarul respectiv. Nu a probat judecătorul, pentru a nu fi pur-declarativă, aflarea mamei sale în Israel în această perioadă, starea sănătății ei și că aceasta a dictat deplasările, cum a indicat în opinia scrisă, dar nu cum rezultă din investigația jurnalistică și din publicarea în mass-media.

La compartimentul măsurii de reprimare în privința lui Șor Ilan, prin încheierea Curții de Apel Cahul din 25 iulie 2019 a fost admisă cererea procurorului și înlocuită măsura preventivă ”liberarea provizorie sub control judiciar”, cu ”arestarea preventivă” din momentul reținerii și cu anunțarea lui Șor Ilan în căutare.

La 29 iunie 2021 avocații în interesele lui Șor Ilan au depus cerere de înlocuire lui Șor Ilan măsura preventivă ”arestarea preventivă” cu ”liberarea provizorie sub control judiciar”. Prin încheierea Curții de Apel Cahul din 7 iulie 2021, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 iulie 2021, a fost respinsă respectiva cerere cererea.

De asemenea s-a constatat că Andrei Niculcea împuternicit corespunzător, în 2011 a transmis Svetlanei Tumanova cota-parte de 50% a Mariei Niculcea din SRL ”Loris Prim”.

Tot în 2011 Andrei Niculcea a desfăcut căsătoria și a întreținut relații cu Svetlana Tumanova, urmare a căror s-a născut copilul comun Niculcea Artemii.

În declarația de venit Andrei Niculcea a indicat informația că în 2013 a condus prin mandat automobilul Toyota RAV 4 proprietate a Svetlanei Tumanova.

Pe site-uri de socializare în multe *fotografii postate de tatăl judecătorului*, la petreceri în familie era **Andrei Niculcea cu Svetlana Tumanova**.

Svetlana Tumanova la 29 martie 2018, după pronunțarea de Andrei Niculcea sentința lui Șor Ilan și expedierea dosarului spre examinare în apel, *a lansat salonul de cosmetică "Diva Beauty" în sediul Aeroportului Internațional Chișinău*, administrat de SRL "Avia Invest" cu **Șor Ilan președinte al Consiliului de Administrare**.

Svetlana Tumanova la sfârșitul anului 2018 în baza contractului a dobândit dreptul la **casa de locuit** suprafața peste 170m.p. din cartierul de lux Megapoliss Mall, cu două nivele, decorată în stil modern, de o jumătate de milion de euro. În ograda casei erau două automobile, un *Mercedes alb condus de Svetlana Tumanova* și altul *Mercedes-Benz GLE 300d 4Matic*, negru, prețul de piață aproximativ 70 mii euro, *condus de Andrei Niculcea*.

Svetlana Tumanova a zburat în Milano la 21 noiembrie 2019 și în Paris la 4 decembrie 2019, cu a lui Ilan Șor soră vitrigă **Nina Guranda**, strâns legată de companiile DFM și Dufremol controlate de Ilan Șor din rețeaua de magazine duty-free și prezentă la mai multe petreceri de familie organizate de Ilan Șor cu soția Sara Șor, interpreta de muzică „Jasmin”.

La 21 aprilie 2021 *în discuție cu jurnaliștii Rise Moldova*, **judecătorul Andrei Niculcea a negat că ar fi judecător**.

Judecătorul a negat relațiile de concubinaj cu Svetlana Tumanova și că locuiește în casa de locuit din cartierul Megapoliss Mall, dar a confirmat că Svetlana Tumanova este mama copilului comun Niculcea Artemii, că locul de trai al copilului este cu Svetlana Tumanova în casa de locuit enunțată, că vizitează fiului la locul de trai în această casă, iar el personal locuiește în casa părinților din or.Durlești.

După respectiva discuție cu jurnaliștii, judecătorul Andrei Niculcea a efectuat ajustări în declarația de avere și interese personale pe anul 2020 prezentată ANI până la 31.03.2021, prin mențiunea că locuiește cu părinții în casa din or.Durlești, casă care lipsește în declarația anterioară.

În privința automobilului Mercedes-Benz GLE 300d 4Matic, negru, judecătorul Andrei Niculcea declarativ a afirmat că a fost procurat de tatăl lui, care a lucrat 20 ani în Italia și este proprietar, că-l va declara în 2022.

Potrivit **art.15 alin.(1) lit.d), e) și g) din Legea cu privire la statutul judecătorului**, *judecătorul trebuie să se abțină de la fapte care dăunează intereselor serviciului și prestigiului justiției, care compromit cinstea și demnitatea de judecător, care provoacă îndoieli față de obiectivitatea lor; să respecte prevederile Codului de etică al judecătorului; să depună declarația de avere și interese personale.*

Codul de etică și de conduită profesională al judecătorului, elaborat în conformitate cu prevederile Constituției R.M., ale Legii cu privire la statutul judecătorului și alte acte normative, cu prevederile Convenției Europene pentru Drepturile Omului, cu jurisprudența CEDO, cu Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară, cu Carta europeană privind statutul judecătorului, alte declarații și recomandări ale instituțiilor europene, reprezintă principiile și normele de conduită pentru judecători, care trebuie să le respecte în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu și în afara acestora, care stabilesc

că justiția și alte valori umane universale au prioritate în activitatea instanțelor, menite să consolideze încrederea publicului în instanțele de judecată și hotărârile judecătorești.

Principiile de etică și de conduită profesională pentru judecători, conform art.2 din acest Cod, sunt: *independența, imparțialitatea, integritatea, profesionalismul, corectitudinea, colegialitatea, confidențialitatea și transparența, ce vor servi de asemenea și ca o sursă de informare pentru judecători și justițiabili.*

Potrivit art.5 alin.(1)-(3) și (7), art.(7) alin.(6) și (7) ale Codului, **judecătorul:**

în virtutea funcției deținute va respecta cele mai înalte standarde de integritate și responsabilitate, pentru a asigura încrederea societății în instanțe;

nu va admite, nici nu va crea aparența unui comportament corupțional în activitatea sa, nu va cere, accepta, primi cadouri, favoruri, beneficii pentru exercitarea sau abținerea de la îndeplinirea obligațiilor sale în legătură cu o cauză care urmează a fi examinată de către acesta;

se va abține de la orice tranzacții financiare și afaceri de natură să-i afecteze imparțialitatea, să-i influențeze exercitarea îndatoririlor, să-i exploateze funcția sau să-l implice în convenții cu avocați sau cu alte persoane care sunt participanți la procese în instanța de judecată în care activează;

va evita relațiile cu persoane care i-ar putea compromite reputația.

În accepțiunea art.116 alin.(1) și alin.(6) din Constituția RM, art.21 alin.(1) din Legea cu privire la statutul judecătorului, *legea nu conferă numai prerogative ce stau la baza conceptului de independență a judecătorului, dar stabilește și anumite limite care se circumscriu prevederilor legii.* Ori, judecătorul nu poate fi la adăpostul unei imunități absolute și este reliefată problema condițiilor și a modalităților de angajare a răspunderii judecătorului, sancționarea judecătorilor în conformitate cu legea.

Garanția independenței judecătorului nu poate fi interpretată extensiv. Ea implică concomitent și *responsabilități*. Ea nu constituie o piedică în angajarea răspunderii disciplinare în condițiile legii.

Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni a remarcat că intervenția autorității independente prin proceduri care asigură dreptul deplin la apărare, este de o importanță deosebită în aspectele privind disciplina. Sunt utile standardele care definesc nu numai conduita care poate duce la eliberarea din funcție, dar și orice conduită care poate duce la măsuri disciplinare sau de schimbare a statutului.

Prin prisma normelor menționate, constituie o obligație legată de executarea corectă și cu onestitate a atribuțiilor funcției de către judecător și îl impune, să se abțină de la orice comportament, orice acțiune, orice faptă, lipsite de tact și/sau de delicatețe, de la activități în scopul de a obține orice folos personal sau procurarea unor avantaje, tot așa cum este obligat să se abțină de la cele contrare legii și să-și îndeplinească îndatoririle fără favorizări, să se dedice activității în instanță folosind timpul de lucru.

Prin *prestigiul justiției* se înțelege aprecierea publică pozitivă a sistemului judiciar în ansamblu și această apreciere globală este făcută în raport cu onoarea și probitatea profesională a judecătorilor, care sunt rezultatul aprecierilor publice individuale ale acestora.

Întru analiza componenței abaterii disciplinare se preiau și conceptele de integritate și echitate care sunt valori fundamentale pentru un sistem judecătoresc contemporan și sunt consacrate în Principiile de la Bangalore.

Cu privire la integritate, conduita fiecărui judecător trebuie să fie ireproșabilă și să inspire încredere în integritatea corpului judecătoresc. *Justiția nu doar trebuie făcută, dar trebuie și să se vadă că s-a făcut justiție.*

Cu privire la echitate, judecătorul se va comporta decent și cu cumsecădenie conformă cu demnitatea funcției, va evita încălcarea regulilor de bună cuviință. Aflându-se permanent în vizorul public, judecătorul trebuie să accepte liber și de bună voie, anumite restricții personale care ar fi o povară cetățeanului de rând.

Este relevant că, pentru a califica fapta ca abatere disciplinară, nu are importanță dacă manifestarea care aduce atingere onoarei, probității profesionale ori prestigiului justiției a fost comisă în exercitarea sau în afară funcției de serviciu.

Inspekția judiciară relevă că, judecătorul Andrei Niculcea nu a negat că a cunoscut despre faptul că, după judecarea și pronunțarea de către el sentința în cauza lui Șor Ilan și expedierea dosarului spre examinare în ordine de apel, peste aproximativ trei luni Svetlana Tumanova, cu care anterior a întreținut relații efectiv conjugale, care este mama fiului lor, care locuiește împreună cu copilul lor comun, pe care îl vizitează la domiciliu, a deschis salon de cosmetică "Diva Beauty" în sediul Aeroportului Internațional Chișinău administrat de SRL "Avia Invest" cu Șor Ilan președinte al Consiliului de Administrare.

De asemenea nu a tăgăduit judecătorul despre faptul că a cunoscut că Svetlana Tumanova s-a deplasat pe cale aeriană în Milano la 21 noiembrie 2019 și în Paris la 4 decembrie 2019 cu Nina Guranda, soră vitrigă a lui Ilan Șor.

Nu s-a adresat judecătorul și nu a comunicat Consiliului Superior al Magistraturii respectivele circumstanțe, pentru verificare a situației și expunere în privința acțiunilor lui prin prisma normelor legale și ale Codului de etică și conduită profesională al judecătorului, citate mai sus.

Inspekția judiciară conchide că acțiunile și manifestările judecătorului Andrei Niculcea, în cumulul lor, în coroborare și interconexiune, care nu sunt prescrise, afectează imparțialitatea, influențează exercitarea îndatoririlor, exploatează funcția, ce nu se admite.

De asemenea constituie manifestări prin care a fost afectată încrederea publică în justiție atât în cauza penală menționată, cât și referitor la sistemul judiciar în ansamblu.

Prin totalitatea circumstanțelor de fapt constatate și expuse în prezentul raport, se confirmă echivoc că până și după pronunțarea sentinței între judecătorul Andrei Niculcea care a examinat cauză penală și inculpatul Șor Ilan în această cauză penală, au existat înțelegeri și raporturi, conflict de interese, inclusiv prin intermediul Svetlanei Tumanova mama fiului Niculcea Artemii, cu continuitate, care au influențat examinarea cauzei penale și respectiv starea materială a Svetlanei Tumanova și a fiului comun. A acceptat prin mijlocitor privilegii și avantaje ce nu i se cuvin.

Inspekția judiciară finalizează cercetarea disciplinară în respectivul caz și constată existența bănuielii rezonabile a abaterii disciplinare prevăzută de **art.4 alin.(1) lit.l) și lit.p)** din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, în acțiunile judecătorului Andrei Niculcea de la Judecătoria Chișinău sediul Buiucani raportate la examinarea cauzei penale de învinuire a inculpatului Șor Ilan.

Totodată, Inspecția judiciară reiterează că potrivit art.26 alin.(1) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, *după finalizarea cercetării disciplinare, în cazul constatării existenței elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, inspectorul-judecător întocmește un raport, care, împreună cu dosarul cauzei disciplinare se prezintă colegiului disciplinar pentru examinare, iar în cazul în care nu se constată existența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, inspectorul-judecător întocmește o decizie motivată de respingere a sesizării, care poate fi contestată în modul stabilit la art.23 alin.(1¹).*

Conform art.36 alin.(1) lit.c) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, *Colegiul disciplinar poate hotărî: încetarea procedurii disciplinare, în cazul în care nu a fost comisă o abatere disciplinară.*

Din normele citate, în situația în care inspectorul-judecător va constata existența elementelor constitutive ale abaterilor disciplinare, prin rezoluție va dispune pornirea procedurii disciplinare și începerea cercetării disciplinare. Dar dacă ulterior, în rezultatul cercetării disciplinare totuși nu se va constata-reconfirma existența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, inspectorul-judecător nu va întocmi un raport doar pentru motivul existenței respectivei rezoluții.

Concomitent, cu toate că norma art.26 din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor sau o altă normă legală nu prevede expres încetarea de către inspectorul-judecător al Inspecției judiciare a procedurii disciplinare, aceasta nu constituie impediment legal al unei atare acțiuni, reieșind din sensul normelor legale, dat fiind că dacă în rezultatul cercetării disciplinare nu se va constata-reconfirma existența abaterii disciplinare, va lipsi temeiul legal pentru întocmirea raportului care să fie prezentat Colegiului disciplinar pentru examinare.

Din cele relatate, Inspecția judiciară în prezentul caz **încetează** procedura disciplinară și cercetarea disciplinară **pe art.4 alin.(1) lit.g), i), j), m¹)** din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

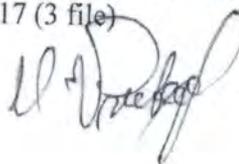
Se prezintă Colegiului Disciplinar pentru examinare Raportul privind comiterea abaterii disciplinare prevăzută de **art.4 alin.(1) lit.l) și lit.p)** din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, cu dosarul cauzei disciplinare.

Se remite copia prezentului raport judecătorului sesizat pentru cunoștință.

La raport pentru Colegiul disciplinar se anexează:

1. Copia sesizării depusă de Dumitru Alaiba; (2 file)
2. investigația jurnalistică publicată la 22 aprilie 2021 de Rise Moldova în articolul "Judecătorul lui Șor" cu actele, anunțurile și fotografiile anexate; (29 file)
3. solicitarea judecătorului către ANI; (1 file)
4. autosesizare; (7 file)
5. opinia judecătorului sesizat; (20 file)
6. încheierea din 24 mai 2021 de conexare a sesizărilor; (2 file)
7. rezoluția din 26 mai 2021 de pornire a procedurii disciplinare; (7 file)
8. dispozitivul sentinței anonimizate din 21 iunie 2017 (3 file)

Inspector-judecător al Inspecției judiciare

Victor Pruteanu